

KJAK

Uttanlandsnevndin fer til Íslands uttan mál og mið

Fólkaflokkurin, sum er servandur í politiskum dupultmorali, og sum nú rópar varskó, hevur sjálvur alla ábyrgdina av, at Hoyvikssáttmálin er vorðin ein skammblettur í samstarvinum millum Føroyar og Ísland. Vit harmast um atferðina hjá íslendingum í málinum um Nærarberg, men politiska skipanin í Føroyum má taka sín part av ábyrgdini av støðuni.

Poul Michelsen
Framsókn

Í mars í 2013 legði Framsókn uppskot (løgtingsmál nr. 99) fyri tingið um at landsstýrið skal lýsa, hvønn týðning Hoyvikssáttmálin hevur havt fyri føroyska búskapin og menningina av føroyska samfelagnum.

Ein frágreiðingin frá landsstýrinum skuldi verða grundarlagið undir einum aðalorðaskifti um sáttmálan.

Framsøgufólkini vóru á einum máli um, at íslendingar hava fingið nógv meiri burtur úr sáttmálanum enn føroyingar. Tey vístu á, at tað hevur verið vónleyst hjá føroyskum virkjum og fyritøkum at sleppa inn á íslenska marknaðin, meðan íslenskar fyritøkur hava havt munandi lættari við at fáa fótafesti í Føroyum.

Í viðmerkingum til uppskotið frá Framsókn varð m.a. sagt:

...at endamálið við Hoyvikssáttmálanum er at skapa fyrirteytir fyri samfelagsligari menning í Føroyum og í Íslandi.

Við Hoyvikssáttmálanum verða búskaparligu sambondini millum Føroyar og Ísland nýskipaði. Búskaparsáttmálar millum londini bæði hava higartil og í høvuðsheitum verið avmarkaðir til frælsi fyri vøruhandil landanna millum.

Týðandi tættir í Hoyvikssáttmálanum snúgva seg um at seta í gildi tey sokallaðu fyra frælsini, ið skulu tryggja, at vørur, tænaastur, kapitalur og persónar kunnu flyta seg ótarnað millum londini bæði.

Viðari var sagt: ... at Hoyvikssáttmálin hevur nú virkað síðan í august 2005 ella í skjótt 8 ár. Ymiskt er, sum fólk halda um sáttmálan. Ikki so sjáldan er at hoyra, at sáttmálin ikki javnvigar og ikki er til fyrimuns fyri menningina í Føroyum.

Nógvar íslenskar fyrirtøkur arbeiða í Føroyum, og íslendingar eru undantiknir teimum lógum, har verja er sett móti útlandskum ognarrætti. Sama rætt hava vit føroyingar í Íslandi, men brúka vit føroyingar henda rætt ella ber til at brúka hann?

Vit hava sera gott og vinarligt samskipti við íslendingar á øllum økjum, og tí er tað ikki rætt, at ein slík avtala livir sítt egna liv, og at eingin veruliga veit, hvønn týðning sáttmálin hevur, og hvussu javnvágin er millum londini. Hetta er ikki virðiligt. Landsstýrið eigur tí í eini frágreiðing at skipa fyri aðalorðaskifti um Hoyvikssáttmálan.

Eisini eiga vit at meta, um tað er rætt, at Hoyvikssáttmálin frameftir skal verða framdur við støði í uppskoti til samtyktar og ikki sum løgtingslóg. Flest allir lögfrøðingar meta, at hetta er í ósamsvari við stýrisskipanina. Ísland, sum er hin parturin av sáttmálanum, hevur ikki tryggjað sáttmálan við lóg. Ávísir umsitingartrupulleikar vóru tá

sagdir at forða fyri at halda stýrisskipanina. Eru fortreytirnar broyttar nú, soleiðis at Hoyvikssáttmálin frameftir kann virka sum uppskot til samtyktar og ikki við løgtingslóg?

Uppskotið hjá Framsókn varð beint í uttanlandsnevndina, og tá tað kom út aftur úr nevndini var greitt, at sitandi samgonga ikki var áhugað í uppskotinum og mælti løgtinginum til at fella uppskotið. Tað gjørdi løgtingið.

Júst hetta, at ongin lýsing er gjørd av sáttmálanum ger, at eingin veit hvat Hoyvikssáttmálin kann brúkast til og hvørjar ábøtur skulu gerast fyri at hann skal virka eftir ætlan.

Hetta gevur rúmd fyri áhaldandi gitingum og tá eisini rúm til m.a. Bjarna Djurholm at sláa politiskan mynt av eini sera keðiligari hending. Einari hending, sum bara kom í, tí at samgongan millum Sambandsflokkin,

Fólkaflokkin og Miðflokkin ikki vil lurta eftir øðrum enn sær sjálvum

Í morgin 1. September ferð uttanlandsnevndin til Íslands og Grønlands. Á fyrireikandi fundi við m.a. løgmann herfyri gjørdist greitt, at onki nýtt er undir sólini hvat Hoyvikssáttmálanum viðvíkur. Hetta sjálvt um vit hava fingið at vita frá íslendingum, at teirra sáttmáli við ES altíð stendur omanfyri Hoyvikssáttmálan og at hesin tí bert virkar tá sáttmálin millum Ísland og ES loyvir tí.

Tað stutta av tí langa er, at tá uttanlandsnevndin í morgin fer til Íslands í morgin, er hon ófyrirreikað og tá uttan mál og mið. Tað, ið verri er, er at hon veit av tí.

Øll góð og fullkomin gáva er omanífrá

Símun Pauli Jacobsen

Ja vissuliga er øll góð og fullkomin gáva omanífrá. Tá eg lesi hesi undirfullu orð í Jákupsbrævi, renna dýrabar minni mær huga.

Sum øllum kunnugt var álvarslig kreppa í landi okkara í nitiárunum. Landið skyldaði milliardir, og høvuðsvinna okkara – fiskivinnan – lá í andaleyppi. Arbeiðsloysið var komið upp um 20%, og landið átti ongar pengar. Harumframt vóru allir tríggar bankarnir farnir fallit.

Toskurin var nærum horvin av grunnum okkara, og bønarflokkar kringlandið fóru at biðja til Harran um, at hann mátti lata fiskin svimja aftur á grunnarnar.

Og vissuliga vórðu bøn-

irnar hoyrdar. Vissuliga var Harrin ikki smáligur við hjálpin, tá børn hansara róptu neyðarróp til hansara.

Toskurin, sum nærum ikki hevði verið at uppdríva frammanundan, var bráðliga allastaðni.

Sum kunnugt er Harrin mentur at hjalpa langt útyvir tað, sum biðið verður um, og ta gjørdi hann eisini hesaferð.

Føroyski búskapurin kom at hava viðrák innan øll øki, serstakliga hvat viðvíkti fiskiparisum, oljuprísnum, rentu v. m. og við avlopum av løgtingsins fíggjarlógum úr umleið 500 miljónum til 800 miljónum krónum.

Danski staturin yvirtók alla skuld landsins upp á

góðar 4 milliardir krónur. Hesa skuld skuldi landskassin gjalda aftur, við einum 20 ára annuitetsláni upp á 5% í rentu. Árligu annuitieturin var góðar 300 milliúnur krónur. Esiini fingi føroyingar útgoldið 900 miljónir krónur sum viðvíktu uppgerðum við keypi av Føroya Banka.

Heildarveitingin úr danska ríkinum, sum um tað mundið var umleið 1,3 milliardir krónur, varð broytt soleiðis, at umleið ein milliard krónur vórðu settar í ein blokk, sum skuldi prístalsregulerast.

Føroyingar kundu sjálvir ráð fyri, hvussu hesin peningur varð nýttur. Tá ið Harrin hjálpir, hjálpir til fulnar,

og eg ivist onga løtu í, at hann serstakliga hugsði um fólkid – tey gomlu, tey veiku, tey sjúku, tey einsamøllum einkjur- og faðirleys eins og øll, ið standa á skuggasiðu lívsins.

Sum nevnt frammanfyri, so lutaðist mær í eini 20 ár at vera limur í einum bønarflokki í Vestmanna. Bønarflokkurin mundi hava ímóti 30 limum, og uppmøtingin til fundirnar mánakvöld mundi ikki so sjáldan tátta upp ímóti 100 prosentum.

Tað vóru veruliga lívgandi stundir, har hugur okkara flutti seg nærri og nærri forgørðum Harrans, har ein dagur er sum túsund aðrir. Umleið helmingurin av

vinum okkara í bønarflokkinum eru nú farnir heim í dýrdina.

Guds friður við minni teirra.

Teir vóru trúfestir.

Tit hildu út inntil endan.